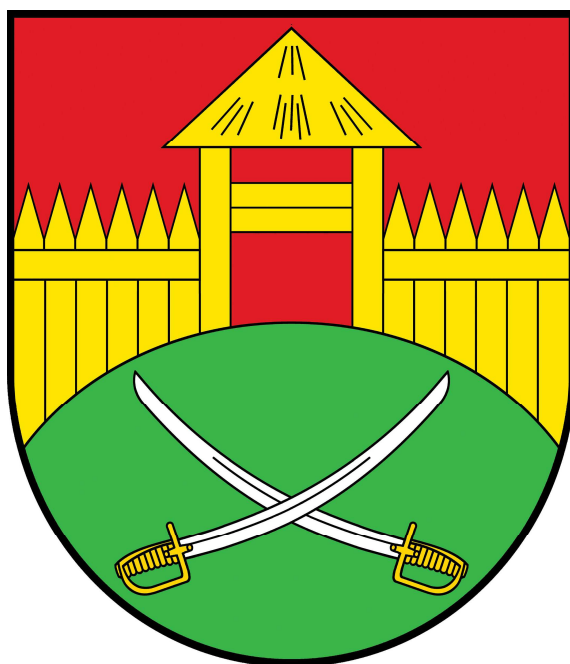

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
GMINNEGO OŚRODKA
POMOCY SPOŁECZNEJ
W SOŃSKU
ZA ROK 2022**

Marzec 2023 r.

I. WSTĘP

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS) jest jednostką organizacyjną i budżetową Gminy Sońsk i działa na podstawie: Zarządzenia Wójta Gminy Sońsk nr 20/90 z dnia 15 maja 1990 r. w sprawie powołania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sońsku oraz Statutu zatwierdzonego Uchwałą Rady Gminy Sońsk dnia 10 listopada 2010 r. z późn. zm. Niniejszy dokument stanowi roczne sprawozdanie, które zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej kierownik ośrodka składa radzie gminy oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sońsku na dzień 31 grudnia 2022 r. obsługiwał 7584 (rok 2021 – 7651) mieszkańców gminy. W porównaniu do ościennych gmin powiatu ciechanowskiego jesteśmy największą gminą zarówno pod względem mieszkańców jak i obszaru.

Na pomoc społeczną spadają co rusz nowe zadania ustawowe, nowe programy i zadania, angażujące całą kadrę ośrodka. Złożoność prawa i ograniczone zasoby finansowe i kadrowe, powodują, że Ośrodek nie jest w stanie uczestniczyć w dodatkowych zadaniach fakultatywnych.

Czas pandemii COVID-19 w ogromnej mierze zablokował działalność pomocową pomocy społecznej w całym kraju. Ograniczano kontakty z podopiecznymi, nawiązując kontakt głównie telefoniczny. Obsługa świadczeniobiorców odbywała się z zachowaniem zasad bezpieczeństwa, głównie elektronicznie. Część podopiecznych jest wykluczona cyfrowo, dlatego trudniej docierały do Ośrodka.

GOPS w Sońsku w okresie sprawozdawczym realizował zadania własne oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej wynikające z poniższych ustaw i rozporządzeń:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021, poz. 2268 ze zm.),
- Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2022, poz. 615);
- Ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2022r., poz. 1577);
- Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1205);
- Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz. U. z 2020r., poz. 1297);
- Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2020, poz. 1329);
- Ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2021, poz. 1744);
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022, poz. 447);
- Ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. z 2022, poz. 2561);
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2021, poz. 1249);
- Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023, poz. 165);
- Ustawa z dn. 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 141),
- Ustawa z dn. 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 1967);
- Ustawa z dn. 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 269);
- Ustawa z dn. 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 103);
- Ustawa z dn. 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 169);
- Ustawa z dn. 21 czerwca 2001 r., o dodatkach mieszkaniowych (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 2021);
- Ustawa z dn. 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 1385);
- Ustawa z dn. 27 kwietnia 2001 r., Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 2556);
- Uchwały nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018, poz. 1007);
- uchwał rady gminy, zawartych umów i porozumień.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sońsku zapewnia systemowe i kompleksowe udzielanie wsparcia i pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji, której nie są w stanie samodzielnie pokonać, poprzez:

- podejmowanie zadań zmierzających do usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem,
- analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- opracowywanie i realizację programów osłonowych.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom posiadającym obywatelstwo polskie oraz jednocześnie spełniającym warunek zamieszkiwania i pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Prawo takie przysługuje również cudzoziemcom, jednakże po spełnieniu odrębnych warunków wskazanych w ustawie. Świadczenia pomocy społecznej udzielane są na wniosek:

1. osoby zainteresowanej,
2. jej przedstawiciela ustawowego,
3. innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego.

Pomoc społeczna może być także udzielana z urzędu, po uzyskaniu zgody osoby, której wsparcie ma być udzielone.

II. STRUKTURA ORGANIZACYJNA GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W SOŃSKU

W 2022 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sońsku funkcjonowały stanowiska:

- finansowo-księgowo,
- administracyjne,
- ds. świadczeń,
- pomocy środowiskowej
- asystent rodziny.

Ponadto przy GOPS swoje zadania realizuje Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie.

W 2022 roku Ośrodek funkcjonował w następującym składzie:

Tabela nr 1:

Stanowisko	Ilość osób	Wymiar etatu
Kierownik GOPS	1	1
Główna księgowa	1	½
Specjalista pracy socjalnej	3	3
Starszy pracownik socjalny	1	1
Opiekun	6	1 etat 5 osoby umowa zlecenie
Asystent rodziny	1	umowa zlecenie
Starszy inspektor/referent	2	2 etaty
Pomoc administracyjna	1	Umowa zlecenie
Inspektor Ochrony Danych Osobowych	1	Umowa zlecenie
Informatyk	1	Umowa zlecenie

Źródło: Opracowanie własne

III. BUDŻET ORAZ STRUKTURA WSZYSTKICH WYDATKÓW W PODZIALE NA ZADANIA

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sońsku w roku budżetowym 2022 na realizację zadań zleconych i własnych wydatkował łączną kwotę: **15.974.558,19 zł**

z czego:

- ze środków budżetu gminy: **1.045.069,84 zł**
- ze środków budżetu państwa: **14.869.542,78 zł**
- ze środków PCK / Unia Europejska: **59.946,04 zł**

Szczegółową strukturę wydatków uwzględniającą rodzaje realizowanych zadań przedstawia zestawienie poniżej.

Tabela nr 2. Struktura wszystkich wydatków GOPS w 2022 roku w podziale na zadania:

Podział zgodnie z klasyfikacją budżetową	Wydatki pokryte ze środków gminy	Wydatki pokryte z dotacji zewnętrznych (MUW)	Inne źródła
Dział 852 - Pomoc społeczna	984.726,42 zł	1.472.121,78 zł	59.946,04 zł
85214 Domy Pomocy Społecznej	82.983,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
85205 Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	2.493,54 zł	0,00 zł	0,00 zł
85213 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne	0,00 zł	10.210,82 zł	0,00 zł
85214 Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	53.146,40 zł	0,00 zł	0,00 zł
85214 Zasiłki okresowe	6.859,27 zł	39.406,00 zł	0,00 zł
85216 Zasiłki stałe	0,00 zł	121.960,96 zł	0,00 zł
85219 Ośrodek Pomocy Społecznej	648.290,66 zł	105.813,00 zł	0,00 zł
85219 Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd	0,00 zł	1.979,00 zł	0,00 zł
85228 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	182.363,22 zł	0,00 zł	59.946,04 zł PCK
85230 Pomoc w zakresie dożywiania. Pomoc społeczna	8.590,80 zł	12.780,00 zł	0,00 zł
<i>Pozostała działalność – rozdział 85295</i>	<i>0,00 zł</i>	<i>1.179.972,00 zł</i>	<i>0,00 zł</i>
85295 Dodatki osłonowe	0,00 zł	819.806,00 zł	0,00 zł
85295 Pomoc obywatelom Ukrainy	0,00 zł	360.166,00 zł	0,00 zł

Dział 853 – pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00 zł	6.656.010,00 zł	0,00 zł
85395 Dodatki węglowe	0,00 zł	6.175.080,00 zł	0,00 zł
85395 Dodatki dla gospodarstw domowych	0,00 zł	480.930,00 zł	0,00 zł
Dział 855 – Rodzina	0,00 zł	6.801.753,95	0,00 zł
85501 Świadczenia wychowawcze. Rodzina (500+)	0,00 zł	3.294.256,00 zł	0,00 zł
85502 Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego. Świadczenia opiekuńcze, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, świadczenie rodzicielskie. Rodzina	0,00 zł	3.376.245 zł	0,00 zł
85503 Karta Dużej Rodziny. Rodzina	0,00	1.438,00 zł	0,00 zł
85504 Wspieranie rodziny. Asystent rodziny.	26.422,01 zł	0,00 zł	0,00 zł
85508 Rodziny zastępcze. Rodzina	33.920,94 zł	0	0,00 zł
85513 Składki na ubezpieczenie zdrowotne – zlecone	0,00 zł	69.472,00 zł	0,00 zł
RAZEM	1.045.06,84 zł	7.033.560,87 zł	59.946,04 zł

Zródło: Opracowanie własne

Zgodnie z danymi zawartymi w tabeli wynika, że zwiększeniu uległ łączny budżet GOPS w stosunku do roku 2020 i dotyczy on wydatków ze środków budżetu państwa.

IV. POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna w myśl ustawy o pomocy społecznej jest instytucją polityki społecznej państwa i udziela pomocy, gdy osoba bądź rodzina nie jest w stanie własnymi siłami przezwyciężyć trudnej sytuacji życiowej.

W Gminie Sońsk w 2022 r. liczba mieszkańców wynosiła 7.584 osób. Wsparciem systemu pomocy społecznej objęto 118 rodzin, w tym 191 osób. Analizując ilość osób objętych wsparciem w stosunku do liczby mieszkańców Gminy Sońsk, można stwierdzić, że pomocą objęto 2,52 % ogółu ludności gminy. Zanotowano tendencję spadkową liczby osób korzystających z pomocy społecznej (w 20210 r. wsparciem objętych było 3,61 % ludności).

Niepokojące dla Gminy Sońsk jest zjawisko spadającej liczby ludności.

Tabela nr 3. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2019-2022

Rok	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	Liczba mieszkańców wg stanu na dzień 31 grudnia	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców
2019	113	304	7.814	3,89 %
2020	118	356	7.728	4,61 %
2021	131	276	7.651	3,61 %
2022	118	191	7.584	2,25 %

Zródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań GOPS

Najczęstszymi powodami rodzin korzystających z pomocy społecznej było: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba. Inne powody występują w pojedynczych przypadkach. W poniższej tabeli przedstawiono powody ubiegania się o pomoc z GOPS w latach 2019-2020.

Tabela nr 4. Powody korzystania z pomocy GOPS

Lp.	Powody korzystania z pomocy społecznej w latach 2020/2021	2020	2021	2022
		Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin
1	ubóstwo	38	36	48
2	bezdomność	3	4	3
3	potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności	15	12	13
4	bezrobocie	39	24	27
5	niepełnosprawność	67	40	31
6	długotrwała choroba	49	53	59
7	bezzadność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (rodziny niepełne i wielodzietność)	11	12	26
8	przemoc w rodzinie	0	3	2
9	alkoholizm	2	5	9
10	trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	1	1
11	zdarzenie losowe	0	2	4

Zródło: Opracowanie własne

Na podstawie powyższych danych można zauważyć wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa, co najprawdopodobniej spowodowane stanem epidemii COVID 19, w związku z tym spowolnieniem gospodarczym; dodatkowo wywołane konfliktem zbrojnym na Ukrainie.

Nie mniej jednak, pomimo tej pomocy, znaczna liczba rodzin ubiega się o pomoc, wskazując jednocześnie na inne powody przyznania pomocy zgodnie z art. 7 ustawy o pomocy społecznej. Liczba osób korzystających z pomocy z powodu niepełnosprawności lub długotrwałej choroby utrzymuje się na stałym poziomie. Z powodu długotrwałej choroby najczęściej korzystają osoby starsze, posiadające niskie renty lub

emerytury, a także osoby z niepełnosprawnościami, które nie posiadają uprawnień do świadczeń emerytalno-rentowych (są to najczęściej osoby korzystające z zasiłku stałego).

Tabela nr 5. Liczba osób bezrobotnych w gminie Sońsk oraz ich udział w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców

Liczba osób bezrobotnych wg stanu na dzień	Liczba bezrobotnych ogółem	W tym kobiet	Udział bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców gminy Sońsk
31 grudnia 2019 r.	222	126	2,84 %
31 grudnia 2020 r.	228	117	2,95 %
31 grudnia 2021 r.	197	103	2,57 %
31 grudnia 2022 r.	222	114	2,93 %

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Ciechanowie.

Powyższe dane dotyczące liczby osób bezrobotnych wskazują na zmianę sytuacji na rynku pracy.

W ramach systemu pomocy społecznej świadczona jest praca socjalna skierowana na przywrócenie zdolności do samodzielnego życia osób i rodzin. Jest to szereg działań mających na celu ułatwienie funkcjonowania poprzez wzmacnianie i zwiększanie umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów. Prowadzona ona była m.in. w oparciu o kontrakt socjalny, mający na celu znalezienie najlepszego rozwiązania dla trudnych sytuacji życiowych klienta. Było to również szeroko rozumiane poradnictwo rodzinne i zawodowe, pomoc w załatwianiu spraw w innych instytucjach i organizacjach, motywowanie do podjęcia terapii np. uzależnień, czy podjęcia pracy.

Kryteria dochodowe uprawniające do przyznania świadczeń z pomocy społecznej to:

- dla osoby samotnie gospodarującej – maksymalnie 776,00 zł;
- dla osoby w rodzinie – maksymalnie 600,00 zł.

W 2022 roku wydatki Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sońsku na zadania z zakresu pomocy społecznej obrazuje tabela nr 6.

Tabela nr 6. Struktura wydatków GOPS w 2022 roku w podziale na zadania

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Kwota wypłaconych świadczeń w złotych
Zadania własne			
1	Zasiłki stałe	19	121.960,96 zł
2	Zasiłki okresowe	23	46.265,27 zł
3	Zasiłki celowe i specjalne celowe, zakup odzieży, obuwia, opału, żywności, artykułów szkolnych, drobne remonty, leki, świadczenia medyczne itp.	83	30.946,00 zł
4	Zdarzenia losowe	4	12 000,00 zł
5	Schronienie	5	17.526,40 zł
6	Pobyt w domu pomocy społecznej	4	82.983,53 zł
7	Sprawienie pogrzebu	1	4 000,00 zł
8	Pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych	27	242.309,26 zł
9	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	17	10.210,82 zł
10	Dożywianie	45	21.370,80 zł

Zadanie zlecone			
11	Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd	1	1.979,00 zł

Źródło: opracowanie własne

1. Zasiłki stałe

W ramach zadań własnych gminy Ośrodek przyznawał zasiłek stały oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne. Zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej lub pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kiedy dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Zasiłek stały jest świadczeniem dla osób całkowicie niezdolnych do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności. Z uwagi na sposób obliczania tego zasiłku jest on świadczeniem wyrównującym dochód osoby uprawnionej do wysokości odpowiedniego kryterium dochodowego.

Ogółem w 2022 roku, z tej formy pomocy skorzystały 19 osób, wypłacono 185 świadczeń, na łączną kwotę – 121.960,96 zł. Środki pieniężne w całości pochodziły z dotacji celowej z budżetu państwa.

Tabela nr 7. Struktura wydatków na zasiłki stałe

Zasiłek stały	2020	2021	2022
Kwota świadczeń	130.131,92zł	131.427,272 zł	121.960,90
Liczba świadczeń	211	213	185

Źródło: Opracowanie własne

Wydatki na zasiłki stałe w 2022 roku są niższe w stosunku do 2021 r., spowodowane zgonem podopiecznego, a braku nowych uprawnionych. Maksymalna wysokość zasiłku stałego dla osoby samotnie gospodarującej wynosi 719,00 zł.

2. Zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, niemożliwość otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów ubezpieczenia społecznego:

- a) osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (776,00 zł),
- b) rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny (600,00 zł).

Zasiłek okresowy ustala się do wysokości różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem osoby lub rodziny.

Minimalna wysokość zasiłku okresowego wynosi 20 zł miesięcznie.

Tabela nr 8. Struktura wydatków na zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy	2021	2022
Kwota świadczeń	28.470,92 zł	46.265,27zł
Liczba świadczeń	86	120

Źródło: Opracowanie własne

Z powyższych danych wynika, że liczba świadczeń i wydatki na zasiłki okresowe w 2022 roku uległy zwiększeniu. W roku 2022 z tej formy pomocy skorzystało 23 rodzin (23 osób).

3. Zakup posiłków oraz zasiłki na zakup żywności w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”

W 2022 roku Ośrodek realizował rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu”. Pomoc w formie żywienia udzielana była dzieciom do 7 r.ż., uczniom szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Z tej formy pomocy mogą skorzystać osoby, bądź rodziny, których dochód nie przekracza odpowiednio 150 % kwoty kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (1164,00 zł) lub rodziny (900,00 zł). Program realizowany był zgodnie z porozumieniem zawartym z Wojewodą. Na realizację zadania ogółem wydatkowano 21.370,80 zł, z tego dotacja stanowiła 12.780,00 zł, zaś środki własne gminy 8.590,80 zł. Na posiłki przyznane decyzją wydatkowano 20.081,00 zł, natomiast na zasiłki celowe na żywność wydatkowano kwotę 1.290,00 zł. Programem zostało objętych ogółem 43 dzieci i młodzieży, zaś z zasiłku celowego skorzystało 2 osoby.

Spadek wydatków na posiłki i zakup żywności spowodowany jest mniejszym zainteresowaniem rodzin podopiecznych gminy Sońsk, uwarunkowane uzyskaniem środków finansowych w postaci świadczenia wychowawczego.

4. Zasiłki celowe i specjalne celowe

Zasiłek celowy może być przyznany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opał, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, koniecznych i niezbędnych drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także pokrycie kosztów pogrzebu.

W 2022 roku Ośrodek przyznał pomoc w formie zasiłków celowych i specjalnych celowych dla 39 rodzin (83 osoby). Ogółem wydatkowano 30.946,00 zł. Zasiłki celowe przyznawano m.in. na zakup opału na okres zimy, zakup leków i odzieży, zakup żywności. Zasiłki specjalne celowe przyznano osobom i rodzinom – 11 rodzin, na kwotę 3.880,00 zł, gdzie przekroczone zostało kryterium dochodowe, a występowała szczególna okoliczność trudnej sytuacji np. ciężka choroba lub niepełnosprawność.

5. Schronienie

Gmina ma obowiązek zapewnić schronienie, odzież i posiłek osobom tego pozbawionym. Ze środków GOPS pokrywane były koszty pobytu naszych mieszkańców w schroniskach i noclegowniach. Na ten cel w 2022 r. wydatkowano 17.526,40 zł (4 osoby bezdomne). Składają się na nią: koszty noclegu, posiłków, niezbędnej odzieży, obuwia i środków czystości.

6. Pobyt w domu pomocy społecznej

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, Ośrodek wydawał decyzje o skierowaniu do domów pomocy społecznej i odpłatności za pobyt dla osób w podeszłym wieku. Pracownicy socjalni kompletowali dokumenty niezbędne do uzyskania skierowania i umieszczenia w DPS, a także przeprowadzali wywiady środowiskowe na potrzeby innych Ośrodków.

W 2022 roku Gmina Sońsk ponosiła wydatki związane z przebywaniem 4 osób w domach pomocy społecznej na terenie powiatu i województwa. Roczny koszt utrzymania pensjonariuszy w tych placówkach wyniósł – 82.983,53 zł.

Tabela 9. Wydatki związane z pobytem mieszkańców gminy Sońsk w domach pomocy społecznej w latach 2020 - 2022.

Pobyt w domu pomocy społecznej	2020	2021	2022
Ilość mieszkańców gminy przebywających w DPS	3	3	4
Wydatki za pobyt mieszkańców w DPSs	77.720,42 zł	73.921,00 zł	82.983,53 zł

Zródło: Opracowanie własne

Jak wynika z tabeli nr 9, liczba mieszkańców Gminy Sońsk przebywających w domach pomocy społecznej zwiększyła się, wydatki na ten cel wzrosły. Jest to związane między innymi z corocznymi podwyżkami miesięcznego kosztu pobytu za jednego mieszkańca (średnio co roku koszt pobytu w dps wzrastał o 450,00 zł miesięcznie).

7. Sprawienie pogrzebu

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym jest sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym. W 2022 roku Ośrodek sprawił 1 pogrzeb, którego łączny koszt wyniósł; 4.000,00 zł

8. Pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Pomoc w postaci usług opiekuńczych realizowana jest w celu udzielenia pomocy osobie wymagającej pomocy i wsparcia w środowisku lokalnym. Liczbę osób korzystających z pomocy w postaci usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych określa poniższa tabela.

Tabela nr 10. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy w postaci usług opiekuńczych

Rodzaj usług	2021		2022	
	Liczba rodzin	Łączna liczba świadczeń	Liczba rodzin	Łączna liczba świadczeń
Usługi opiekuńcze	27	4.848	27	6.979
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne

Opiekunki udzielające pomocy podopiecznym, zatrudnione są w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sońsku. W wielu przypadkach są to osoby z najbliższego otoczenia osoby chorej, którą oni sami wybrali, ponieważ już wcześniej tę osobę znali, jest ich sąsiadką i w jej obecności czują się bezpiecznie. W gminie Sońsk, w wielu rodzinach nadal funkcjonuje przekonanie, że oddanie osoby starszej do domu pomocy społecznej jest negatywnie odbierane, szczególnie gdy dzieci otrzymały od rodziców gospodarstwo rolne. Tam nadal mieszkają rodziny wielopokoleniowe, a pomoc w postaci usług opiekuńczych udzielana jest tylko wtedy, gdy opieka osób wspólnie zamieszkujących jest niewystarczająca z powodu np. braku umiejętności opiekowania się osobą leżącą, wymagającą specjalistycznej opieki medycznej i pielęgniarskiej. Specjalistyczne usługi opiekuńcze nie są realizowane.

Łączny koszt w 2022 roku usług opiekuńczych (zadania własne) wyniósł 242.309,26 zł. Usługi opiekuńcze są z odpłatne, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub rodziny przekracza kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej. Liczba osób korzystających z tej formy pomocy nie uległa większym zmianom.

W tym aspekcie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sońsku został partnerem w unijnym projekcie z Polskim Czerwonym Krzyżem w Ciechanowie pn. „Damy Radę”. Pozyskano kwotę 59.946,04 zł.

9. Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej za osoby pobierające zasiłki stałe Ośrodek opłaca składki na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 9% od kwoty świadczenia w okresie pobierania zasiłku. Składka zdrowotna opłacana jest w sytuacji, gdy osoba nie ma możliwości posiadania ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu np. jako członek rodziny.

10. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki

Zgodnie z art. 53a ustawy o pomocy społecznej, wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd. W gminie Sońsk w 2022 wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłacano 1 osobie, sprawującej opiekę nad dwoma osobami ubezwłasnowolnionymi. Łączny koszt wyniósł: 1.979,00 zł.

V. ŚWIADCZENIA RODZINNE, ALIMENTACYJNE I WYCHOWAWCZE

1. Świadczenia rodzinne

System świadczeń rodzinnych działający od maja 2004 r. jest kolejnym zadaniem zleconym Ośrodkowi do realizacji. Celem systemu pomocy rodzinie wprowadzonego ustawą o świadczeniach rodzinnych jest stworzenie spójnego wsparcia rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej, wychowującej dzieci uczęszczające do szkoły - w tym niepełnosprawne. Podstawowym świadczeniem jest w dalszym ciągu zasiłek rodzinny wraz z dodatkami. Oprócz tego przyznawane jest świadczenie pielęgnacyjne, niezależny od dochodu zasiłek pielęgnacyjny.

Kryteria dochodowe uprawniające do przyznania świadczeń rodzinnych to:

- na jedną osobę w rodzinie – maksymalnie 674 zł;
- na jedną osobę w rodzinie jeśli w rodzinie jest dziecko niepełnosprawne – maksymalnie 764 zł

Rozszerzono pomoc dla rodzin dzięki wprowadzeniu nowego rozwiązania dla rodzin przekraczających powyższe kryteria poprzez rozliczanie zasiłków rodzinnych metodą „złotówka za złotówkę”.

Od 1 stycznia 2016 roku rodzic, który nie ma uprawnienia do zasiłku macierzyńskiego z ZUS i KRUS może ubiegać się o przyznanie świadczenia rodzicielskiego. Świadczenie to przysługuje:

1. matce albo ojcu,
2. opiekunowi faktycznemu dziecka w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10 roku życia;
3. rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej;
4. osobie, która przysposobiła dziecko.

Świadczenie rodzicielskie wynosi 1000,00 zł miesięcznie i przysługuje 52 tygodnie od dnia porodu. Jego przyznanie nie jest uzależnione od kryterium dochodowego.

Tabela nr 11. Struktura wydatków na świadczenia rodzinne w roku 2022

L.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń w złotych
Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego			
1.	Zasiłek rodzinny	3.660	415.384,25
2.	Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	6	6.000,00
3.	Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	53	20.840,00
4.	Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	89	16.546,97
5.	Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	254	26.232,82
6.	Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	438	21.047,70
7.	Dodatek z tytułu wychowania dziecka	918	85.806,42

	w rodzinie wielodzietnej		
8.	Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	531	34.338,28
Świadczenia opiekuńcze			
9.	Zasiłek pielęgnacyjny	1.604	346.208,00
10.	Świadczenie pielęgnacyjne	805	1.688.351,00
11.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	0	0,00
Jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka			
12.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (z dotacji)	20	20.000,00
Świadczenie rodzicielskie			
3.	Świadczenie rodzicielskie	152	128.309,00
Zasiłek dla opiekuna			
14.	Zasiłek dla opiekuna	0	0,00
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe			
15.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	606	324.713,00
16.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	0	0,00
17.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna	0	0,00

Źródło: Opracowanie własne

2. Świadczenia wychowawcze

Od 1 lipca 2019 roku świadczenie wychowawcze (500+) na pierwsze dziecko tj. jedyne lub najstarsze dziecko i kolejne dzieci w rodzinie (bez kryterium dochodowego) otrzymują rodzice i opiekunowie dzieci do 18 roku życia, matka, ojciec, opiekun dziecka, który wystąpił do sądu o jego przysposobienie albo opiekun prawny dziecka; do ukończenia przez dziecko 18. roku życia, którzy są mieszkańcami Gminy Sońsk.

Od maja 2022 r. realizacją świadczenia wychowawczego zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Tabela nr 12. Liczba złożonych wniosków i przyznanych świadczeń wychowawczych w latach 2020/2022

	2020	2021	2022
Liczba złożonych wniosków o przyznanie świadczenia	93	951	0
z tego w formie elektronicznej	47	610	0
Kwota wypłaconych świadczeń w złotych	7.912.381,00 zł	7.971.813,00 zł	3.279.811,00 zł

Zródło: opracowanie własne.

3. Wsparcie kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Od 1 stycznia 2017 roku z tytułu urodzenia dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, przysługuje prawo do jednorazowego świadczenia w wysokości 4000,00 zł przyznany na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Świadczenie przysługuje bez względu na osiągnięte dochody.

Wsparcie kobiet w ciąży i rodzin, jest realizowane przez:

- 1) zapewnienie dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodziny oraz kobiety w ciąży,
- 2) zapewnienie kobietom w ciąży dostępu do diagnostyki prenatalnej,
- 3) zapewnienie odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla kobiety w okresie ciąży, porodu i połogu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych - na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

2. Wsparcie, o którym mowa wyżej, obejmuje także zapewnienie:

- 1) dostępu do poradnictwa w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę;
- 2) jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu; wynosi ono 4.000,00 zł płatne jednorazowo;**
- 3) odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;
- 4) dostępu do usług koordynacyjno-opiekuńczo-rehabilitacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;
- 5) możliwości przeprowadzenia porodu w szpitalu III poziomu referencyjnego;
- 6) innych świadczeń, w tym w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

3. 1 Ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, o których mowa w ust. 2 pkt 2-4, stwierdza w zaświadczeniu lekarz ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadający specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii, neonatologii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej.

W gminie Sońsk w 2022 roku nie wypłacano takich świadczeń.

4. Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego to rodzaj finansowego wsparcia, skierowany do rodzin, których dzieci pomimo zasądzonych od rodzica wyrokiem sądu alimentów, są ich pozbawione z powodu bezskuteczności egzekucji sądowej. W takich okolicznościach państwo zastępczo wypłaca osobom uprawnionym świadczenia pieniężne w wysokości zgodnej z wyrokiem sądowym, nie więcej jednak niż 500,00 zł na dziecko.

Kwota kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania świadczenia od 1 października 2020 r. wynosi 900,00 zł na osobę w rodzinie.

W 2022 roku liczba świadczeń z funduszu alimentacyjnego zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego i wynosiła 385, a tym samym wzrosła kwota wydatków na te świadczenia i wyniosła 145.849,87 zł.

Tabela nr 14. Struktura wydatków na fundusz alimentacyjny

	2020	2021	2022
Liczba świadczeń z funduszu alimentacyjnego	445	364	385
Liczba osób uprawnionych	37	31	36
Kwota wypłaconych świadczeń w złotych	179.727,46 zł	145.090,00zł	145.849,87 zł

Źródło: Opracowanie własne

5. Działania wobec dłużników alimentacyjnych

Postępowanie w sprawie funduszu alimentacyjnego nie sprowadza się do przyjęcia wniosku i wydania decyzji wierzycielowi, ale polega również na przeprowadzeniu postępowania wobec dłużników alimentacyjnych. Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej łącznie z ustawowymi odsetkami. W GOPS w Sońsku w roku 2022 r. prowadził działania wobec 14 dłużników alimentacyjnych.

Na skutek podjętych działań dłużnicy alimentacyjni dokonali zwrotu z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę 106.935,23 zł.

Szczegółowe działania podjęte przez Ośrodek Pomocy Społecznej wobec dłużników alimentacyjnych przedstawia tabela nr 15.

Tabela nr 15. Zestawienie działań podjętych wobec dłużników alimentacyjnych w roku 2022

Rodzaj działania	Liczba działań
Otrzymane od organu właściwego wierzyciela wnioski o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego	17
Przeprowadzone przez organ właściwy dłużnika wywiady alimentacyjne oraz odebrane oświadczenia majątkowe	5
Przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego	5
Poinformowanie powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	2
Zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy	1
Wszczęcie postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązania alimentacyjnego	1
Wydanie decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od	

zobowiązań alimentacyjnego	1
Złożenie wniosku o ściganie za przestępstwa określone w art. 209 § Kodeksu Karnego	2
Skierowanie do starosty wniosku o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	2

Źródło: Opracowanie własne

VI POZOSTAŁE ZADANIA

1. Karta Dużej Rodziny

Rządowy program Karty Dużej Rodziny prowadzony jest od czerwca 2014 r. Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej, transportowej, edukacyjnej czy rekreacyjnej. Od 1 stycznia 2019 roku uprawnienie do Karty Dużej Rodziny uzyskali wszyscy rodzice, którzy kiedykolwiek posiadali na utrzymaniu co najmniej troje dzieci - bez względu na ich wiek w chwili składania wniosku. W 2022 roku łącznie wydano 193 Kart Dużej Rodziny.

2. Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa

Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z Bankiem Żywności w Ciechanowie (dysponent żywności) realizował Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w ramach którego, pomocą objęto 323 osób. Współpraca nawiązana jest z Chrześcijańską Służbą Charytatywną w Burkatkach reprezentowana przez p. Janusza Czerniak. Rodziny otrzymały nieodpłatnie artykuły spożywcze – wsparcie w formie paczek żywnościowych, w których skład wchodziły m.in. makaron, cukier, ryż, kasza, sery, dżemy, mleko, olej, soki, produkty w konserwach. beneficjentów POPŻ prowadzone w Urzędzie Gminy Sońsk i w Filii Stowarzyszenia w Burkatkach.

3. Ustalania prawa do bezpłatnej opieki zdrowotnej

Ośrodek pomocy społecznej realizuje zadanie gminy polegające na ustalaniu uprawnień osób do bezpłatnej opieki zdrowotnej, finansowanej ze środków publicznych. Prawo do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych określa art. 54 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i wydawane jest na okres 90 dni, a w 2022 roku wydano 4 decyzje w tej sprawie.

4. Wspieranie rodziny

W 2022 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sońsku zadania z zakresu wspierania rodziny wykonywał w oparciu o Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Sońsk na lata 2020-2023. Szczegółowa informacja ze wsparcia rodzin i pieczy zastępczej została przedstawiona Radzie Gminy Sońsk w odrębnym sprawozdaniu.

5. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami

- Współpraca z sektorem pozarządowym i innymi podmiotami odbywa się na zasadzie partnerstwa, wzajemnym wsparciu w działaniach, – podpisano porozumienia o współpracy ze Stowarzyszeniem Kobiet w Sońsku oraz Gminnym Ośrodkiem Kultury w Gołotczyźnie, Koła Gospodyń Wiejskich z terenu Gminy Sońsk,
- Współpraca z PCPR w zakresie wspierania rodziny oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie (udział w grupach roboczych, przygotowywanie danych na potrzeby programów realizowanych przez powiat ciechanowski),
- Współpraca z Polskim Czerwonym Krzyżem w zakresie świadczenia usług opiekuńczych: udział w dwóch projektach:
 - „Klub Aktywnych Seniorów w Powiecie Ciechanowskim” – dofinansowanie zatrudnienia jednej opiekunki, która świadczy usługi w jednym środowisku;
 - „Samodzielni – usługi opiekuńcze PCK dla osób potrzebujących wsparcia” – dofinansowanie zatrudnienia jednej opiekunki, która świadczy usługi w jednym środowisku;
 - „Damy Radę” – usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania – dofinansowanie zatrudnienia opiekunek środowiskowych. Na ten cel w 2022 roku pozyskano środki w wysokości: 59.946,04 zł.

- Współpraca z Policją w zakresie monitorowania miejsc pobytu osób bezdomnych z tereny gminy Sońsk. Ośrodek kierował i opłacał pobyt w schronisku w okresie zimowym bezdomnym, którzy wyrazili chęć umieszczenia.
- Współpraca z Policją, Sądem rejonowym – kuratorami, służbą zdrowia, pedagogami i nauczycielami w ramach działań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Rozwiązywania Problemów Przemocy w Rodzinie w Gminie Sońsk.

6. Dodatki osłonowe.

Ustawa o **dotatkach osłonowych** stanowiła kluczowy element rządowej Tarczy Antyinflacyjnej, który miał zniwelować rosnące ceny energii, gazu i żywności. Wsparciem objęto 1057 gospodarstw domowych.

Realizacja ustawy z dn. 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 169):

- dodatki osłonowe- 819.806,00 (środki wojewody) - wypłacono 1005 świadczeń.

7. Pomoc obywatelom Ukrainy.

W marcu 2022 r. uchwalono ustawę o **pomocy obywatelom Ukrainy** w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Reguluje ona m.in. kwestie legalizacji ich pobytu w Polsce, wsparcie finansowe obywateli UKR oraz wprowadza także ułatwienia w dostępie do rynku pracy.

Z Funduszu Pomocy 360.166,00 zł na pomoc obywatelom Ukrainy, z tego :

- a) świadczenie pieniężne z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy (40 zł): - 307.788,00 zł - 7694 świadczeń;
- b) jednorazowe świadczenie pieniężne przysługujące obywatelom Ukrainy (300 zł): - 46.800,00 zł - 156 świadczeń;
- c) dożywianie dzieci w szkole - 3.978,00 zł, liczba osób: 21
- d) pomoc psychologiczna -1.600,00 zł, liczba osób: 2.

8. Dodatki węglowe.

Wydatkowano kwotę - 6.656.010,00zł. z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Fundusz ten powstał jako mechanizm radzenia sobie ze społeczno-gospodarczymi skutkami pandemii.

W ramach tego funduszu GOPS w Sońsku realizował zapisy ustawy o dodatku węglowym (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 141).

Na **dotatki węglowe** wydatkowano kwotę 6.175.080,00 zł – wypłacono 2018 dodatków.

W ramach kolejnego obowiązku ustawowego – ustawa o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz. U. z 2022 r., poz. 1967) wypłacano dodatki dla gospodarstw domowych:

9. Dodatki dla gospodarstw domowych.

Na **dotatki dla gospodarstw domowych** tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła wydatkowano kwotę– 480.930,00 zł – wypłacono łącznie 278 dodatków w tym:

- pelet drzewny lub inna biomasa – 297.000,00 zł – wypłacono 99 dodatków;
- drewno - 74.000,00 zł – wypłacono 74 dodatki;
- gaz LPG - 36.500,00 zł – wypłacono 73 dodatki;
- olej - 64.000,00 zł – wypłacono 32 dodatki.

10. Świadczenie wychowawcze.

Mimo zmiany realizatora świadczenia – od czerwca 2022 r. zajmuje się tym Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wydatkował kwotę **3.294.256,00 zł** z budżetu Wojewody.

VII. REALIZACJA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE SOŃSK ZA ROK 2021

Jednym z najistotniejszych problemów występujących w polskim społeczeństwie jest zjawisko przemocy w rodzinie. Od wielu lat instytucje społeczne próbowały przeciwdziałać w zakresie zmniejszenia tego zjawiska, jednakże bez czytelnych uregulowań prawnych działania te były mało skuteczne, ze względu na swoją doraźność i mały zasięg oddziaływania.

Instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej. Przepis art. 72 Konstytucji stanowi, iż Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Nie budzi wątpliwości fakt, że zadaniem państwa jest ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony osób najbliższych

22 lutego 2016 r. Zarządzeniem Nr 10/2016 Wójta Gminy Sońsk został powołany nowy skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Sońsku działający na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Sońsk. Obowiązek utworzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, jako zadania własnego gminy wynika z Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 218).

Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów z różnych instytucji, łącząca swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z instytucji, które reprezentują, podejmująca współpracę i skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom pokrzywdzonym oraz przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej na terenie gminy Sońsk. Członkowie Zespołu wykonują zadania w ramach obowiązków zawodowych i służbowych lub społecznie.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele:

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sońsku,
- Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sońsku,
- Komendy Powiatowej Policji w Sońsku,
- Sądu Rejonowego w Ciechanowie - kurator zawodowy,
- Oświaty,
- Ochrony zdrowia,
- Prokuratury w Ciechanowie.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego działają na podstawie uchwały Nr VIII/57/2011 Rady Gminy Sońsk z dnia 30 maja 2011 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Rozwiązywania Problemów Przemocy w Rodzinie dotyczącego trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, Zarządzenia Wójta Gminy Sońsk, porozumień zawartych między Wójtem Gminy Sońsk, a podmiotami, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu.

Tabela Nr 16. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w 2022r.

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator
1.	Współpraca między instytucjami i służbami publicznymi zajmującymi się problematyką przemocy domowej	-inicjowanie i prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty” - 11 -wymiana informacji dotyczących działań podejmowanych przez poszczególne placówki - interwencje/wizyty w środowisku Policji, pracowników GOPS - praca grup roboczych na rzecz konkretnego przypadku przemocy w rodzinie – 52 spotkań	GOPS, GKRPA, Policja, szkoły, służba zdrowia, Sąd
2.	Zbieranie i analiza informacji dotyczących zjawisk sprzyjających występowaniu przemocy w rodzinie	- spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego - 18 , - opracowywanie sprawozdań poszczególnych instytucji z podejmowanych działań – 4 (raz na kwartał)	GOPS, GKRPA, Policja, Szkoły, Służba Zdrowia i zobowiązanych do przeciwdziałania przemocy w rodzinie
3.	Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników	- szkolenia, konferencje, kursy dla pracowników instytucji w zakresie rozpoznawania i	Policja, Sąd, placówko oświatowe, GOPS, GKRPA,

zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - szkolenie dotyczące problemu przemocy w rodzinie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego	Służba zdrowia Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA
---	---	---

Źródło: Opracowanie własne

W gminie Sońsk pomoc rodzinom uwikłanym w przemoc jest realizowana przez Zespół Interdyscyplinarny i powołane przez niego grupy robocze, które podejmują działania w indywidualnych sprawach. Na lata 2020-2023 został opracowany Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Sońsk, którego założeniem jest prowadzenie działalności profilaktycznej oraz pomoc konkretnym osobom i rodzinom. Dane w tabeli określają skalę zjawiska w ostatnich dwóch latach.

Tabela nr 17. Procedura Niebieskie Karty

Rok	Liczba założonych Niebieskich Kart	Łączna liczba prowadzonych procedur Niebieskie Karty	Liczba zakończonych procedur Niebieskie Karty	Liczba spotkań grup roboczych	Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego
2019	9	12	9	34	12
2020	13	18	15	35	18
2021	16	16	11	48	18
2022	11	20	15	52	9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Liczba prowadzonych spraw Niebieskie Karty w rodzinach dotkniętych przemocą na przestrzeni 2021 i 2022 roku utrzymuje się na podobnym poziomie. Praca w rodzinach z problemem przemocy polega przede wszystkim na pomocy osobie doświadczającej przemocy i jej dzieciom (finansowej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, wsparcie emocjonalne). Osobom podejrzany o stosowanie przemocy zazwyczaj proponuje się korzystanie zajęć korekcyjno-edukacyjnych lub terapii uzależnienia, jednak zainteresowanie z ich strony w tej kwestii jest znikome. Nadal w świadomości społecznej, a często także w rzeczywistości, to osoba doświadczająca przemocy musi uciekać z domu i organizować życie na nowo.

VIII. REALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY SOŃSK ZA 2022 ROK

Tabela nr 18. Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

ZAŁOŻENIA STRATEGII	PODEJMOWANE DZIAŁANIA	WNIOSKI
Aktywizacja osób bezrobotnych do ich powrotu na rynek pracy z uwzględnieniem ekonomii społecznej.	<ul style="list-style-type: none"> • Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy i usług poradnictwa zawodowego oraz szkoleń. • Praca z klientami długotrwale bezrobotnymi metodą kontraktu socjalnego. 	Zwiększanie aktywnych form aktywizacji osób bezrobotnych z Gminy Sońsk.
Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i starszych w gminie Sońsk. Zintegrowanie ze społecznością lokalną osób i rodzin zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem.	<ul style="list-style-type: none"> • Aktualizowano bazy danych osób niepełnosprawnych. • Świadczenie usługi „Wspieraj Seniora” dla osób starszych i niepełnosprawnych • Współpraca z organizacjami pozarządowymi, placówkami służby zdrowia i innymi instytucjami w celu poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych. • Tworzono i umacniano istniejące formy oparcia i pomocy w środowisku domowym poprzez organizowanie usług opiekuńczych. • Współpraca z PCPR w zakresie działań zwiększających aktywność zawodową osób niepełnosprawnych. • Realizacja świadczeń w celu zapewnienia niepełnosprawnym pomocy finansowej (zasiłki pielęgnacyjne, zasiłki stałe i celowe) • Pomoc w uzyskaniu sprzętu rehabilitacyjnego, medycznego i dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych. • Informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach. • Obsługa Samorządowej Elektronicznej Platformy Informacyjnej (SEPI). 	Wzrost liczby osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych.
Zmniejszenie niekorzystnych skutków ubóstwa osób i rodzin – mieszkańców gminy Sońsk. Skuteczne wsparcie rodzin w podejmowanych przez te rodziny działaniach dla wyjścia z trudnej sytuacji życiowej i zapewnienie bezpieczeństwa członkom rodzin.	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, mająca na celu wsparcie rodzin poprzez pokrywanie wydatków na utrzymanie dziecka. • Doskonalono metody i techniki pracy socjalnej z rodziną (indywidualne plany pomocy, kontrakt socjalny itp.). • Pracownicy Ośrodka podnosili swoje kwalifikacje, biorąc udział w specjalistycznych szkoleniach z zakresu doskonalenia metod pracy socjalnej z rodziną. • Współpracowano z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodziny • Współpraca pracowników Ośrodka z kuratorami, sędziami, pedagogami, psychologami szkolnymi w rozwiązywaniu konkretnych spraw rodzinnych • Wsparcie finansowe i rzeczowe rodzin <ul style="list-style-type: none"> • Realizacja programu dot. przemocy w rodzinie. • Realizacja programu dot. Wsparcia rodziny. • Funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego, • Usługi asystenta rodziny. • Realizacja Karty Dużej Rodziny. • Realizacja Programu Operacyjnego – Pomoc Żywnościowa FEAD 2014-2020. 	Wzmacnianie rodzin w trudnej sytuacji materialnej.

Zródło: Opracowanie własne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sońsk na lata 2021-2026, która została przyjęta do realizacji Uchwałą nr XXXVII/175/2020 Rady Gminy Sońsk z dnia 21 grudnia 2020 r.

IX WNIOSKI I POTRZEBY Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

W wyniku analizy powyższych danych można wnioskować, że w gminie Sońsk realizowanych jest wiele działań, które skierowane były do mieszkańców w celu zaspakajania ich potrzeb, a w szczególności niwelowania nierówności społecznych. Ważnym elementem było i jest przeciwdziałanie występowaniu negatywnych zjawisk np. występowania przemocy, uzależnień, problemów opiekuńczo wychowawczych rodzin z dziećmi, zgodnie z zasadą „lepiej zapobiegać niż leczyć”. Istotne znaczenie ma też wspieranie osób z niepełnosprawnościami, w szczególności osób starszych i samotnych. Realizacja zadań w tych obszarach na pewno jest konieczna i wymaga kontynuowania.

Jednak z powodu obecnej sytuacji występowania stanu epidemii oraz wprowadzonych wyjątkowych ograniczeń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej problemy mieszkańców gminy mogą być zupełnie odmienne. Nie znaczy to, że znikną obecne trudności, ale na pierwszy plan wyłonią się problemy związane z przewidywanym kryzysem, czyli wzrost bezrobocia i ubóstwa. Obecnie nie można jednoznacznie wskazać jakie będą skutki pandemii, ale w celu umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości poniżej przedstawiono potrzeby w zakresie pomocy społecznej:

1. stałe monitorowanie bieżącej sytuacji epidemicznej i podejmowanie działań zmierzających do udzielania doraźnej pomocy mieszkańcom w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych;
2. prowadzenie diagnozy sytuacji życiowej mieszkańców, a w przypadku rozeznania potrzeb gminy w czasie epidemii lub po jej zakończeniu tworzenie programów osłonowych;
3. kontynuowanie realizacji wszystkich zadań w zakresie pomocy społecznej w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb umożliwiających życie odpowiadających godności człowieka;
4. kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami, podmiotami – głównie ośrodkiem pomocy społecznej, a służbą zdrowia, oświatą, prokuraturą, sądem, kuratelą, policją organizacjami pozarządowymi oraz gminną komisją rozwiązywania problemów alkoholowych;
5. rozwój współpracy o charakterze ponadlokalnym, szukanie skutecznych, innowacyjnych rozwiązań;
6. utrzymanie na tym samym poziomie standardów związanych z pracą socjalną oraz realizacją wypłaty świadczeń w GOPS poprzez zwiększanie kompetencji służb i reagowanie na bieżące potrzeby związane z funkcjonowaniem Ośrodka.

Opracowała:

Katarzyna Roman

Kierownik GOPS

Sońsk, dn. 30 marca 2023 r.